

4. Махмутов М. Организация проблемного обучения в школе. Москва : «Просвещение», 1977. 240 с.

5. Терно С. О. Критичне мислення – сучасний вимір суспільствознавчої освіти. Запоріжжя: Просвіта, 2009. 268 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-65>

EVOLUTION OF MICROLEARNING STRATEGIES IN THE MODERN DIGITAL ERA

РОЗВИТОК СТРАТЕГІЙ МІКРОНАВЧАННЯ В СУЧАСНУ ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Leonov M. A. Леонов М. А.

Post-graduate Student аспірант

*Kryvyi Pih State Pedagogical Криворізький державний педагогічний
University університет*

*Kriviy Rih, Dnipropetrovsk region, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область,
Ukraine Україна*

Мікронавчання (microlearning) – метод навчання, при якому контент подається невеликими частинами, кожна з яких має одну конкретну мету і на її досягнення виділяється малий обсяг часу [1].

Суттєвою перевагою мікронавчання є його значна продуктивність та міцність отриманих знань. Цей ефект досягається за рахунок структурування навчального контенту на невеликі за обсягом порції (модулі чи мікрокурси), сфокусовані на вирішення лише одного аспекту засвоєння, що в подальшому, під час опанування наступних дидактичних клітин, використовується як нагадування. У такий спосіб досягається міцне запам'ятовування інформації, відбувається конкретизація та узагальнення знань, формується здатність до використання їх на практиці в типових і мінливих ситуаціях.

Доцільність широкого запровадження методів мікронавчання в цифрову епоху пояснюється змінами когнітивних стратегій у тих, хто навчається, що відбулися в умовах нарощування обсягу пропонованої інформації. Поступово закріпився підхід, який передбачає перехід від культури глибокої уваги (deep attention) до культури гіперуваги (hyperattention), що вможливило здатність свідомо перемикатися між безліччю інформаційних потоків, проте, передусім керуючись власними пізнавальними інтересами [2]. Тож, розвинена гіперувага зумовлює

швидке сприйняття пропонованого тексту й оцінку інформації на релевантність упродовж перших 20 секунд. Між тим, відсутність поглибленої обробки тексту спричиняє швидке забування вивченого. За оцінками дослідників, 80% вивченого забувається протягом 30 днів після закінчення процесу навчання, а 90% – протягом року.

Дослідження особливостей запам'ятовування в процесі навчання, проведені Г. Еббінгаузом, виокремили важливі закономірності, що були покладені в основу ідеології мікронавчання. По-перше, для ефективного запам'ятовування необхідно багаторазове, розподілене за часом повторення матеріалу, що може підвищити до 90% за місяць рівень засвоєння. По-друге, осмислене запам'ятовування в 9 разів ефективніше механічного заучування. По-третє, краще запам'ятовується коротка інформація, «упакована» в логічно завершені форми. По-четверте, залучення учнів до діяльності з перетворення навчального матеріалу підвищує ефективність запам'ятовування [3].

З огляду на це, можуть бути сформульовані принципи мікронавчання, а саме: цільовизначеність, структурування навчального контенту, адресність і контекстність змісту, нормування змісту та тривалості контенту відповідно до програмованого результату, активізація навчальної діяльності, візуалізація, мобільність у організації навчальної діяльності, зворотний зв'язок, компетентнісний, діяльнісний, практико-орієнтований і холистичний підходи.

Грунтуючись на закономірностях і принципах визначають правила мікронавчання, серед них:

1. Структурування навчальної інформації на самодостатні й автономні дидактичні одиниці в такий спосіб, щоб у фокусі уваги кожної перебував лише один чітко заданий результат навчання.

2. Зміст мікронавчання формується з огляду на певну цільову аудиторію.

3. Тривалість кожної дидактичної одиниці визначається очікуваним результатом навчання та форматом контенту, що унеможливило встановлення нормативів. Засвоєння мікроконтенту має відбуватися стільки, скільки потрібно для досягнення запланованих результатів.

4. Слід надавати перевагу діяльнісним методам навчання, широко використовувати відео, анімацію, гру, сценарії, засоби візуалізації, пам'ятки.

5. При скороченні навчального контенту, доцільно посилювати контекст засвоєння шляхом використання наратив, асоціацій, метафор тощо, які утримують увагу та краще запам'ятовуються.

6. Отримані теоретичні знання слід постійно опрацьовувати в практичній діяльності, фокусувати увагу тих, хто навчається, на тому, як саме можна застосувати знання відразу після їх вивчення.

7. Результати засвоєння мікродиниці контенту мають складати частину цілого, що має усвідомлюватися тими, хто навчається, які, зі свого боку, повинні мати цілісний погляд на виучувану тему.

8. Доступ до навчальних матеріалів має забезпечуватися з будь-яких пристроїв та у будь-який зручний час.

9. Необхідно постійно проводити вимірювання результативності як мікронавчання, так і ефективності навчального контенту [1].

Загалом, процес мікронавчання передбачає рух від засвоєння знань, далі – до їх розуміння й, урешті-решт, – використання. Кожен етап характеризується визначеними методами й прийомами. Відразу після презентації нового матеріалу застосовується тест на сприйняття, відеоінтерв'ю, альтернативне відео, рефлексивний аналіз. На другому етапі (24-48 годин після пред'явлення матеріалу) застосовується тест на розуміння ключових аспектів й відновлення послідовностей, відео-тест та перехресний рефлексивний аналіз актуалізованих знань. Через 1-2 тижні результативними є глибинний тест на якість засвоєння знань і їх використання на практиці, більш комплексне усне опитування й кейси. Через місяць – глибинний тест на рівень володіння матеріалом, новий набір відео-прикладів і кейсів, коментована оцінка рівня засвоєння знань з боку викладача [1].

До суттєвих переваг мікронавчання, передусім, належить його значна продуктивність, оперативність та ефективність у засвоєнні знань. Нещодавнє дослідження виявило, що саме таким характеристикам навчання надають перевагу сучасні учні. Мікронавчання налаштоване на мобільні пристрої й загалом на електронне навчання, отже, дає змогу отримати своєчасні відповіді на питання, що виникають у процесі роботи. Модулі мікронавчання або мікрокурси – це спосіб отримати чітку практичну відповідь на конкретне питання чи проблему.

За дослідженнями Д. Берсіна для компанії Делойт [2], середній співробітник може приділити навчанню лише 1% тижневого робочого часу. А якщо врахувати, що середній курс корпоративного навчання триває від 15 до 30 хвилин, то співробітникам доступним є лише один курс на тиждень. Модулі ж мікронавчання значно коротші, що дає змогу опанувати одночасно кількома.

Дослідження від *Асоціації розвитку талантів (ATD)* підтвердило, що мікрокурси подобаються споживачам більше, ніж традиційні, оскільки краще запам'ятовуються й опрацьовуються, мають більш привабливий користувацький інтерфейс і контент. Будь-який тип онлайн контенту:

навчальні відео, подкасти, презентації, сценарії та завдання можна подати у форматі мікронавчання та опанувати їх у зручний для того хто навчається, час [1].

Немаловажним фактором є і відносно низька вартість мікрокурсів. Учні економлять час і гроші, проходячи навчання оперативніше, у зручний час і оплачуючи тільки потрібний контент. Організатори теж економлять час на створення курсів та гроші на оренду приміщення й роботу тренерів, не мають транспортних та накладних витрат. Зокрема, Р. Хіменес стверджує, що розробка мікронавчальних модулів проходить на 300% швидше, а витрати на створення контенту вдвічі менші, ніж при розробці традиційного eLearning [4].

Значні переваги отримує організація, яка впроваджує мікронавчання для своїх співробітників чи споживачів послуг. З-поміж них: підтримка організації культури й культури навчальної діяльності, скорочення витрат на організацію корпоративного навчання, розширення обсягу соціальних переваг тощо.

За оцінками дослідників, мікронавчання, за умови, що воно використовується коректно, усе ж таки володіє й рядом недоліків. Зокрема, Н. Андріотіс [1] виокремлює кілька з них. По-перше, мікроформати недоцільні задля заглиблення в тему, оскільки вирішують оперативні немасштабні завдання. По-друге, мікронавчання є неоптимальним для пояснення складних концепцій. І хоча за його допомогою урешті-решт можна досягти їх опанування, усе ж таки це потребує невиправданої кількості ресурсів та може створити небезпеку поверхневого засвоєння знань.

Отже, мікронавчання, володіючи рядом переваг, не може бути названим універсальним освітнім трендом. Мікронавчання доцільне задля підвищення навчальної мотивації й відсотку засвоєної інформації. Воно виходить на перший план у випадку, коли в цільовій аудиторії гострий дефіцит часу для опанування актуальної інформації. Тому, мікроформати все частіше використовують у корпоративному навчанні, у межах масових електронних навчальних курсів та з метою опанування елективними та вибірконими навчальними дисциплінами, широко застосовують у навчанні дорослих. У решті випадків мікронавчання краще поєднувати з традиційними способами засвоєння матеріалу.

Література:

1. Andriotis N. What Is Microlearning: A Complete Guide For Beginners. URL: <https://elearningindustry.com/what-is-microlearning-benefits-best-practices> (accessed date 27.07.2022).

2. Bersin J. Meet the Modern Learner. URL: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/HumanCapital/gx-cons-hc-learning-solutions-placemat.pdf> (accessed date 27.07.2022).

3. Ebbinghaus H. Über das Gedächtnis. Darmstadt: WBG – Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 2014. 169 p.

4. Jimenez R. Hands-On Guide to Create and Deliver Micro-Learning. URL: https://static.carahsoft.com/concrete/files/7514/9314/4701/Ray_Jimenez_A_Hands-On_Guide_to_Create_and_Deliver_Micro-Learning.pdf (accessed date 27.07.2022).

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-228-9-66>

THE IMPORTANCE OF SOFT SKILLS FOR THE PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF A FUTURE TEACHER

ЗНАЧУЩІСТЬ SOFT SKILLS ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Leshchenko N. A. **Лешенко Н. А.**

Ph.D.,

Senior Lecturer at the Department of Pedagogy, Faculty of Pedagogy Dragomanov National Pedagogical University Kyiv, Ukraine

кандидат педагогічних наук,

старший викладач кафедри педагогіки Педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова м. Київ, Україна

Сучасна система освіти характеризується трансформацією існуючих професійних стереотипів. Дискусійними вважаються питання, пов'язані із компетентностями та стандартами підготовки вчителів. Це актуалізує необхідність спрямування освітнього процесу педагогічного ВНЗ на формування ключових умінь здобувачів.

Надпрофесійні можливості розкриваються для спеціалістів, що володіють *soft skills*. Останні включають в себе широкий спектр умінь та навичок неакадемічного характеру. Їх можна розтлумачувати і як «трансверсальні», «ключові», «життєві», «м'які» компетенції [1;2;3;4;6].

Аналіз джерелознавчої бази показав, що в науці не існує однозначного тлумачення вищезазначеного поняття. Зокрема, О. Старожко пропонує під універсальними компетентностями розуміти